Stockholms universitet

**Kursbeskrivning**

# Kursbeskrivning för Statsrätt (12 hp) HT24

## 1. Allmänt om kursen

### 1.1 Innehåll och målsättning

*Innehåll och målsättning*

Grundkursen i Statsrätt (12 hp) är en obligatorisk kurs inom ramen för juristprogrammet och filosofie kandidatexamen i rättsvetenskap vid Stockholms universitet. Kursen läses som en del av studierna på den första terminen tillsammans med kurserna Juridisk introduktionskurs och Europarätt. Kursen utgör den enda obligatoriska kursen på juristprogrammet med särskild inriktning mot ämnet statsrätt. Statsrätt är ett offentligrättsligt ämne och kursen har den övergripande målsättningen att ge studenterna djupgående insikter om regleringen av det svenska statsskicket och de högsta statsorganens verksamhet. Därutöver ska kursen ge studenterna en god förståelse för de särskilda metodologiska förutsättningarna som gäller inom rättsområdet. Studiet av vilka befogenheter de högsta samhällsorganen har och relationen dem emellan sätter även fokus på gränsdragningen mellan de politiska önskemål som de demokratiskt valda organen ställt upp och de juridiska lösningar som ska tillgodose dem. Statsrätten är på så sätt den kurs där relationen mellan politisk verksamhet och juridik särskilt hamnar i blickpunkten.

Under kursen studeras även förutsättningarna och tillkomstprocessen för ett av juristernas vanligaste arbetsverktyg nämligen lagstiftningen. Frågor om vad som karakteriserar en lag, vad som skiljer den från andra riksdagsbeslut och beslut av andra offentliga organ behandlas. Som en självklar del i kursen ingår även ett internationellt perspektiv och särskilt europarättens inflytande på svensk rätt. Kursen kan således sägas ge kunskaper och insikter i det grundläggande ramverk i vilken all övrig juridik ytterst har sin grund. Kursen ger även grund för studenter som önskar läsa ämnet vidare på specialkursnivå.

Kursen i Statsrätt innehåller följande i tre kursmoment. Den första delen omfattar studier i:

- Grundlagarna och grundlagstolkning
- Fri- och rättighetsregleringen, inklusive tryck- och yttrandefrihetsrätt
- Det svenska statsskicket och de högsta statsorganen
- Reglerna för normgivningsmakten

- Grundläggande förvaltningsrätt

Den andra delen består ett rättegångsspel. Den tredje delen består av författandet av en PM som behandlar ett för kursen aktuellt ämne.

## Förväntade studieresultat

Kunskap och förståelse

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- visa kunskap om statsrättens centrala rättskällor och rättsprinciper, och
- ha kännedom om statsrättens roll nationellt och internationellt, särskilt förhållandet till den Europeiska Unionen.

Färdighet och förmåga

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- visa förmåga att med hjälp av juridisk metod systematiskt, kritiskt och självständigt identifiera, formulera och bedöma statsrättsliga frågeställningar,
- inom givna tidsramar individuellt planera och genomföra en juridisk utredning avseende en statsrättslig frågeställning, och
- muntligt redovisa och diskutera en under givna tidsramar förberedd fallövning (s.k. case).

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- bedöma statsrättsliga frågeställningar med hänsyn till samhälleliga förhållanden i övrigt.

Samtliga förväntade studieresultat examineras.

## 1.2 Pedagogiken

Undervisningen på kursen har utformats för att aktivera och stimulera studenterna till aktiv juridisk problemlösning. Strävan är att samtliga moment, inklusive studiet av rättsfall och myndighetsbeslut, fiktiva fall och övningsfrågor, ska ge en god färdighetsträning för blivande jurister. Vissa undervisningsmoment förutsätter direkt förberedelse, till exempel de flesta

seminarier och rättegångsspelet, medan materialet till fallstudien (caset) och rättsstatsseminariet delas ut på plats vid undervisningstillfället. De båda sistnämnda fordrar dock att studenten dessförinnan har tillägnat sig goda kunskaper om det svenska statsskicket. Pedagogiken är således i hög grad inriktad på kritiskt tänkande, problemlösning och färdighetsträning. Föreläsningarna syftar främst till att ge struktur och överblick samt att redogöra för särskilda svårigheter i de olika momenten. Statsrättspodden syftar till att stimulera kritiskt tänkande och diskuterar konstitutionella frågor från olika perspektiv

Statsrätten är ett ämne som starkt präglas av legalitetsprincipen, vilket innebär att lagstiftningen, särskilt grundlagarna, intar en central ställning i de statsrättsliga studierna. Grundlagsregleringen präglas dock ofta av såväl knapphet som vaghet. Det ger upphov till olika tolkningsproblem, varvid olika tolkningsprinciper ges särskild vikt. Även så kallad konstitutionell praxis måste beaktas. Vid sidan om domstolsavgöranden ägnas i statsrätten intresse åt JK- och JO-avgöranden, eftersom besluten ger vägledning till olika offentliga organ och tillmäts stor betydelse i den offentligrättsliga litteraturen.

Under kursen ska studenterna författa en PM. Syftet med PM-uppgiften är att studenterna ska öva sig i att genomföra en enklare rättsutredning utifrån juridisk metod, att tränas i kritiskt tänkande och i att skriva juridisk text. PM ingår i examinationen av kursen och poängsätts.

## 2. Närmare om kursens uppbyggnad

### *De olika kursmomenten*

Studierna i Statsrätt delas in i olika moment. Som ett genomgående stråk i kursen studeras också internationaliseringens, särskilt europarättens, effekt på statsrätten.

*Grundlagarna och grundlagstolkning*

Det första kursmomentet ägnas åt våra grundlagar och deras funktion i rättsordningen. 1 kap. RF, med rubriken Statsskickets grunder, studeras närmare. Grundlagstolkning behandlas för att ge en uppfattning om hur grundlagen bör förstås vid ett givet tillfälle.

*Fri- och rättighetsregleringen*

Här behandlas skyddet för de grundläggande fri- och rättigheterna. I statsrätten behandlas regeringsformens och Europakonventionens rättighetsskydd samt tryckfrihet och yttrandefrihet i särskilda medier. Även Rättighetsstadgans effekt på den inhemska rätten belyses. Fri- och rättighetsskyddet kräver god medvetenhet om den systematik som präglar utformningen av de aktuella kapitlen i regeringsformen och Europakonventionen.

*Det svenska statsskicket och de högsta statsorganen*

Detta kursmoment ägnas åt reglerna om det svenska statsskicket och de högsta statsorganen. Ämnet är omfattande och regleras i flera olika författningstyper, men främst i grundlag. Ämnet ställer krav på förmågan att hantera en stor materia av bestämmelser.

*Normgivningsmakten*

Normgivningsmakten (normgivningen) är en juridisk, konstitutionell och statsvetenskaplig term för hur lagar, förordningar och andra allmänna bestämmelser och rättsregler kommer till och vem som får besluta om vad, dvs. bestämmelserna rörande normgivningsmaktens fördelning. I Sverige regleras normgivningsmakten i 8 kap. RF. Vi har på nationell nivå som huvudregel fyra olika typer av författningar; grundlagar, lagar, förordningar och föreskrifter.

*Förvaltningsrätt*

Även utvalda huvuddrag i förvaltningsrätten studeras i statsrätten, eftersom de högsta statsorganens relationer till förvaltningsorganisationen är en del av statsrätten. För att kunna förstå den relationen krävs en kortfattad genomgång av bland annat förvaltningens uppgifter och ställning samt vissa processuella regler. Förvaltningsrätten studeras med blick för huvudlinjerna och detaljkunskaper på området krävs inte.

*Rättsstaten*

Rättsstaten är grundläggande för hela den svenska konstitutionella rätten och hela samhället. Frågor som rör rättsstaten går därför som en röd tråd genom hela kursen och kan sägas vara

kittet som hela kursen kretsar kring. Rättsstatens olika beståndsdelar och deras respektive betydelse och roll diskuteras därför ingående.

De flesta kursmoment inleds med *föreläsningar*, som främst syftar till att ge en systematisk överblick över det aktuella rättsområdet. Föreläsningar ger en översikt och struktur inför inläsningen av kurslitteraturen. Vissa föreläsningar innebär dock fördjupning inom särskilda ämnesavsnitt. Inom Statsrätten bjuder vi vanligen in någon eller några externa föreläsare varje termin med expertkunskap inom ett visst område av statsrätten.

*Lektionerna* ägnas åt tillämpningsövningar och är således inriktade på färdighetsträning. Teoretiska kunskaper ska då kunna tillämpas genom lösandet av frågor och andra uppgifter. Lektionerna är tänkta som stöd för studenternas förståelse av de olika delarna av statsrätten och innebär en möjlighet för studenterna att genom lärarledd undervisning få en bredare förståelse för ämnet och dess olika frågeställningar.

Under *seminarierna* sätts fokus på ett eller flera rättsliga problem som diskuteras tillsammans på seminariet. Seminarierna syftar således till att ge studenterna en fördjupad kunskap om statsrätt. På seminarierna ges studenterna goda färdigheter i att identifiera och lösa problem inom de ämnesområden kursen behandlar och får träning i juridisk analys och argumentation. Seminarierna ska även ge insikt i juridiska metodfrågor. Arbetet med olika rättsliga avgöranden, JO- och JK-beslut etc. vid seminarierna ska dessutom ge förtrogenhet med det material med vilket jurister med offentligrättslig inriktning vanligtvis arbetar. Två seminarier vilar helt på studenternas egen aktivitet. Det ena är en fallstudie (case) där läraren går runt mellan de olika diskussionsgrupperna och lyssnar på och kommenterar studenternas argumentation. Det andra är ett en heldagsövning där studenterna diskuterar olika aspekter av rättsstaten med utgångspunkt i ett brädspel.

Genom ett *rättegångsspel* får studenterna möjlighet att sätta sig in i hur domstolsprocessen i Europadomstolen fungerar, samtidigt som det ges möjlighet att öva juridisk argumentationsförmåga kring mänskliga rättigheter genom att spela olika roller i en fingerad domstolsprocess.

Lektions- och seminarieundervisning samt rättegångsspelet bygger på studenternas aktivitet och muntliga presentationer.

*Statsrättspodden* behandlar kritiska perspektiv på den konstitutionella rätten. Stort utrymme ges till att diskutera aktuella rättsliga frågor utifrån olika aspekter. Podden ger studenterna insyn i rättens roll i samhället med ett kritiskt angreppssätt där olika konstitutionella företeelser, rättsregler och domar diskuteras. Syftet är även att väcka studenters intresse för konstitutionella frågor, t.ex. varför lagstiftningen ser ut på ett visst sätt och hur den skulle kunna se annorlunda ut. I syftet ligger även att illustrera och visa hur rätten tillämpas och hur verksamma jurister arbetar med rättskällorna i praktiken, samt att diskutera och debattera samhällsaktuella händelser utifrån ett rättsligt perspektiv. Ytterligare ett syfte är att ge studenterna möjlighet att tillgodogöra sig statsrätt på ett annat sätt än genom traditionell inläsning.

## *Skriftliga och muntliga övningar*

*Seminarieundervisningen* är obligatorisk, liksom *rättegångsspelet*. Både seminarier, och rättegångsspelet bygger på studenternas aktivitet och muntliga presentationer. Vilka förberedelser som krävs inför respektive undervisningstillfälle framgår av kurskompendiet ”Seminarie- och lektionsmaterial för kursen i statsrätt” för innevarande termin.

Bedömningskriterier vid betygssättning på seminarierna och rättegångsspelet (G eller U):

- grundläggande förmåga att analysera och identifiera rättsliga problem i en samhällelig kontext samt
- grundläggande förmåga att självständigt och kritiskt diskutera de juridiska problem, bedömningar och slutsatser som framkommer vid fallövningen, rättegångsspelet respektive seminarierna.

Aktivt deltagande krävs på seminarierna och rättegångsspelet.

Under kursen ska studenterna även skriva en obligatorisk *promemoria* (PM). PM ska skrivas individuellt och är ett examinationsmoment som poängsätts.

*Lektionerna* och *statsrättspodden* är frivilliga, men rekommenderas starkt.

## *Obligatorier*

Vid seminarier och rättegångsspelet krävs *aktiv närvaro*. Med aktiv närvaro avses att studenten ska (i förekommande fall) ha förberett uppgifterna samt vara beredd att delta i diskussionerna av dem. Endast deltagande i den grupp

i vilken studenten är registrerad räknas som närvaro *om inte gruppbyte har medgivits i förväg av kursadministratören*.

Under kursen ges ett antal seminarier. Seminarierna syftar till att ge studenterna träning i att lösa olika rättsliga frågor. Deltagande i *4 av 5 seminarier är obligatoriskt*. Det rekommenderas dock att studenten deltar i samtliga seminarier.

Deltagandet i de obligatoriska undervisningsmomenten, dvs. seminarier och rättegångsspelet, dokumenteras av läraren genom en närvarolista eller på annat sätt som anges på kurssidan i Athena.

Ett annat obligatoriskt inslag i kursen är författandet av en promemoria (PM). Att PM-uppgiften är obligatorisk innebär att ett godkänt resultat på PM är en förutsättning för att få ut betyg på kursen. PM-uppgiften ska lämnas in i digital form i enlighet med anvisningar på kursens hemsida i Athena. PM-uppgiften *ska* författas i enlighet med ”Skrivanvisningar PM-uppgift”, som finns under rubriken PM på kurssidan. PM poängsätts och kan ge maximalt 6 poäng, som räknas samman med poängen på den skriftliga tentamen till ett slutresultat på kursen. För godkänt resultat på PM krävs minst 3 poäng. För sent inkomna PM underkänns utan möjlighet till ändringar/kompletteringar. En student som lämnat in en fullständig PM i tid men fått underkänt, får skriva om sin PM samma termin enligt anvisningar på kurshemsidan. En underkänd PM som skrivs om/kompletteras kan ge max 3 poäng. Inga kompletteringar av underkända PM godtas efter den dag och tid som anges på kurshemsidan, utan studenten får då omregistrera sig på kursen och skriva den PM-uppgift som är aktuell för den nya terminen.

På kursen finns vidare ett obligatoriskt inslag i form av ett rättegångsspel. På rättegångsspelet krävs aktiv närvaro. Rättegångsspelet förbereds enligt anvisningar i seminarie- och lektionsmaterialet. Deltagande och aktivitet vid rättegångsspelet är en förutsättning för att få ut betyg på kursen.

Den som inte har uppfyllt de obligatoriska momenten vid tentamen får inte tillgodoräkna sig sitt betyg på kursen förrän alla obligatoriska moment är genomförda och godkända. Fullgjort obligatorium är giltigt i två år.

*Dispens* från rättegångsspelet och PM-uppgiften *medges inte*. Det är dock tillåtet att tentera statsrättskursen utan att obligatorierna ännu är fullgjorda.

I undantagsfall – och *endast* efter beslut av kursföreståndaren och vid laga förfall – kan dispens ges från obligatoriska seminarier. Studenten ska då fullgöra en pedagogiskt likvärdig uppgift som kompensation för frånvaron. Dispens ges alltså ytterst restriktivt och ska styrkas med intyg, exempelvis allvarlig sjukdom som styrks med läkarintyg. Observera att förvärvsarbete, resor etc. inte utgör grund för dispens.

Dispens ska normalt sökas i förväg hos kursföreståndaren. I samband med att ansökan behandlas tar kursföreståndaren ställning till vad studenten, för det fall att dispens beviljas, ska göra för kompletteringsuppgift. Normalt beslutas att sådan ska bestå i en längre skriftlig uppgift. Den skriftliga uppgiften ska vara inlämnad före den ordinarie tentamen. I vissa fall kan studenten istället ges möjlighet att uppfylla obligatoriet kommande termin.

## 2.1 Internationella och komparativa inslag på kursen

För att förstå den svenska statsrättens särdrag måste den jämföras med andra länders konstitutionella traditioner. Statsrätten påverkas i stor utsträckning av europarätten, EU-rätten och Europakonventionen, som utgör självklar del av kursen. I undervisningen om komparativ statsrätt belyses även det internationella perspektivet på statsrätten. Komparativrättsliga inslag och exempel förekommer även i litteraturen.

## 2.2 Samverkan med det omgivande samhället

Föreläsningar av ledande experter inom den statliga förvaltningen och från andra statsrättsligt intressanta organ inbjuds vanligen att föreläsa på kursen. Syftet är att ge studenterna en inblick i hur verksamheten fungerar i praktiken på de myndigheter och organ som studeras på kursen. I PM-uppgiften ska studenterna lösa en aktuell statsrättslig frågeställning.

## 2.3 Förhållandet till andra kurser på utbildningen

Statsrätt är ett offentligrättsligt ämne och behandlar de högsta statsorganens uppbyggnad, befogenheter och skyldigheter såväl i relation till andra offentliga organ som i förhållande till enskilda. Kursen syftar till att ge kunskaper och förståelse för det grundläggande ramverk som all annan juridik

finner sin grund i. Reglerna för fördelningen av normgivningsmakten och lagstiftningsprocessens utformning är av uppenbart intresse för alla jurister och krävs för en korrekt förståelse av juridiken i dess helhet. Statsrättens frågeställningar har ofta nära anknytning till andra kurser på juristutbildningen såsom t.ex. europarätt, folkrätt, förvaltningsrätt och skatterätt.

Att dra en skarp gräns mellan stats- och förvaltningsrätt är svårt, för att inte säga omöjligt. Av det skälet studeras förvaltningsrätten översiktligt inom statsrättskursen, trots att förvaltningsrätten läses som en separat kurs senare under utbildningen.

# 3. Krav för deltagande i undervisningen

## 3.1 Registrering

En student som avser att läsa en kurs ska vara registrerad senast andra kursdagen.

## 3.2 Omregistrering

Omregistrering på kursen görs av kursadministratören.

## 3.3 Avregistrering

En student som av olika anledningar inte avser att läsa kursen måste avregistrera sig inom tre veckor efter kursstart. Avregistreringen görs via ditt studentkonto i Ladok. Detta är av stor vikt då du på så sätt räknas som förstagångsregistrerad när du registrerar dig nästa gång och därmed är garanterad en plats i gruppundervisningen. Sista datum för tidigt avbrott beräknas från måndagen i den vecka som kursen startar och tre veckor framåt. Sista dag är alltid en söndag.

Obs! Avregistreringar kan få konsekvenser för din rätt att erhålla studiemedel.
Kontakta CSN för mer information!

## 3.4 Gruppindelning

För att kunna anmäla dig till en grupp i Athena måste du vara registrerad på kursen.

De studenter som inte har läst kursen tidigare har förtur till undervisningen och får välja grupp först. Tiden för registrering anges i Athena. För omregistrerade finns det möjlighet att delta i gruppundervisningen endast i mån av plats samt efter principen "först till kvarn".

# 4. Studieanvisningar

Läsanvisningar till kurslitteraturen finns i anslutning till föreläsningarna i Athena.
Läsanvisningar inför seminarier och lektioner finns i kurskompendiet ”Seminarie- och lektionsmaterial för kursen i statsrätt”.

## 4.1 Kurslitteratur/läroböcker

- **Statsrättens grunder**, Wiweka Warnling-Conradson, Hedvig Bernitz, Lena Sandström & Karin Åhman, 7 uppl, 2022. Boken behandlar den svenska konstitutionella rätten, såsom grunderna för vårt statsskick, våra högsta statsorgan, medborgarskapet, fri- och rättighetsskyddet, normgivningsmakten, förhållandet mellan svensk nationell konstitutionell rätt och europarätt, m.m. Boken ska läsas noggrant i sin helhet.
- **En orientering i tryckfrihet & yttrandefrihet,** Wiweka Warnling-Conradson & Hedvig Bernitz, 7 uppl. 2024. Boken behandlar den del av yttrandefriheten som har särskilt grundlagsskydd i TF och YGL. Denna bok ska läsas noggrant i sin helhet och används i kursmomentet yttrandefrihetsrätt (TF och YGL).
- **Grundläggande rättigheter och juridisk metod**, Karin Åhman, 3 uppl, 2022. Boken är en introduktion till de grundläggande rättigheterna i Sverige (RF, Europakonventionen och EU:s rättighetsstadga) och ska läsas noggrant i sin helhet.
- **En introduktion till förvaltningsrätten**, Wiweka Warnling-Conradson, 14 uppl, 2022. Boken är en förvaltningsrättslig orientering och belyser de grundläggande förvaltningsrättsliga aspekterna av svensk konstitutionell rätt. Introduktion till förvaltningsrätten ska läsas noga i de delar som framgår av läsanvisningarna i Athena. I övrigt läses boken med blick för huvudlinjerna.
- **Juridik och Politik – en introduktion**, Per Ahlin, 3 uppl. 2022. Boken ger en introduktion till förhållandet mellan juridik och politik och ska läsas noggrant i sin helhet.
- **Grundlagen och världen** Per Ahlin, 2024
- **Metodövningar i statsrätt**, Hedvig Bernitz, Julia Dahlqvist, Evelina Lund & Lena Sandström, 2022. Boken består av övningsfrågor med kortfattade

svarsförslag, tablåer som schematiskt systematiserar olika statsrättsliga företeelser samt metodologiska scheman. Boken används i undervisningen men är också tänkt för självstudier.

- **Seminarie- och lektionsmaterial i statsrätt,** digitalt kurskompendium tillgängligt via Athena. I kompendiet finns alla uppgifter som ska förberedas till resp. gruppundervisningstillfälle.

## 4.2 Källmaterial

- **Författningssamling i statsrätt, 2024/25**, Hedvig Bernitz, Jaan Paju, Lena Sandström & Karin Åhman. Boken innehåller alla författningar som utgör kursfordran.

## 4.3 Frivilligt material

- **Komparativ konstitutionell rätt: en introduktion**, Carl Lebeck, 2023. Open access. Boken belyser de olika delarna av kursen i statsrätt ur ett komparativt perspektiv.

Referenslitteratur från de andra kurserna på första terminen (JIKEN och Europarätten) och som även används i statsrättskursen*:*

- **Europarättens grunder**, Ulf Bernitz & Anders Kjellgren,
- **Finna rätt**, Ulf Bernitz m.fl.,
- **Vad är rätt**? Wiweka Warnling-Conradson.

## 4.4 Förberedelser inför undervisningen

Det är viktigt att närvara vid introduktionsföreläsningen där all praktisk information lämnas.

Undervisningen följer vanligen ett upplägg där varje moment inleds med en eller flera föreläsningar följt av lektioner och seminarier där speciella rättsfrågor i aktuellt hänseende behandlas mer ingående.

Litteraturen ska studeras i sin helhet om inget annat anges, och lämpligen i den ordning som de olika momenten behandlas i undervisningen (se schemat och läsanvisningarna). Det är viktigt att relevant litteratur har studerats innan

undervisningen i ämnet. I förekommande fall läggs föreläsningsmanuskripten ut på hemsidan.

Alla instruktioner till lektionerna, seminarierna och rättegångsspelet återfinns i kurskompendiet ”Seminarie- och lektionsmaterial för kursen i statsrätt”. Ta med seminarie- och lektionsmaterialet och din författningssamling till varje undervisningstillfälle. Observera att det finns kompletterande material på kurshemsidan för seminarierna och rättegångsspelet.

Studenterna förutsätts komma väl förberedda till lektionerna, seminarierna och rättegångspelet samt ha med sig relevant material.

För PM-uppgiften finns utförliga instruktioner på kurshemsidan i Athena, se rubriken ”PM”.

# 5. Examination

## 5.1 Examinationsmoment

Examination sker genom skriftlig tentamen, författande av PM och aktivt deltagande i obligatoriska moment dvs. seminarier och rättegångsspel.

Tentamen utgörs av en skriftlig hemtentamen. Den består av tre frågor, en fråga som kan ge maximalt 12 poäng och två frågor som kan ge maximalt 6 poäng vardera. Skrivtiden är tre timmar. För godkänt resultat på den skriftliga tentamen krävs minst 12 poäng.

PM-momentet består av en individuellt författad PM, som kan erhålla max 6 poäng. För godkänt krävs minst 3 poäng. Poängen från PM sammanräknas med resultatet på den skriftliga tentamen till ett slutresultat på kursen. Godkänd PM är giltig i två år, *inklusive den termin den skrivs*.

För att få godkänt på kursen krävs, utöver uppfyllda obligatorier, således minst 15 poäng sammanlagt, varav minst 12 poäng på den skriftliga tentamen och minst 3 poäng på PM.

Datumen för inlämning av PM samt tidpunkt för ordinarie tentamen och omtentamen finns i schemat på kurssidan i Athena.

Anmälan till tentamen gör studenten själv i Ladok.

Observera att det är obligatoriskt att ha deltagit i ett visst antal seminarier (se ovan under ”Obligatorier och dispens”) och rättegångsspelet, liksom att författa en PM.

## 5.2 Tillträde till examination

För tillträde till tentamen krävs att studenten är registrerad på kursen.

## 5.3 Anmälan till tentamen

Tentamensanmälan ska som huvudregel göras i Ladok senast 10 kalenderdagar före dag för tentamen (undantag kan behöva göras vid t.ex. röda dagar).
Anmälan till tentamen förutsätter registrering på kursen. En student som inte anmält sig kan inte beredas plats på tentamen. Alla studenter har rätt att istället för ordinarie betygsskala (AB, Ba, B och U) få betyg enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan. Student som önskar betyg enligt denna skala måste dock anmäla detta till kursadministratören minst 10 kalenderdagar före den skriftliga tentamen. Finns behov av extra åtgärder i samband med tentamen på grund av funktionsnedsättning ska detta anmälas till kursadministratören (se nedan under ”Funktionsnedsättning”).

## 5.4 Handlingar som ska medtas vid salstentamen

Till tentamen ska godkänd legitimation medtas. Som godkänd legitimation räknas körkort, pass och id-kort med aktuell giltighetstid. Som godkänd legitimation räknas även högst tre månader gammal polisanmälan som anger att tentandens id-handling är stulen eller förlorad. Även utländska identitetshandlingar godkänns, företrädesvis pass och id-kort.

## 5.5 Tillåtna hjälpmedel och ordningsregler

Var gärna på plats minst 15 minuter innan salstentamen startar.

Vid tentamen tillämpas olika examinationsalternativ. Information om de olika examinationsalternativen samt de ordningsregler som gäller vid tentamen finns på Juridiska institutionens hemsida. Förekomsten av otillåtna hjälpmedel, anteckningar och liknande samt brott mot ordningsreglerna kan föranleda en anmälan till universitetets

disciplinnämnd. Disciplinnämnden, som leds av rektor, kan besluta om varning eller avstängning från studierna.

Vid hemtentamen är alla hjälpmedel tillåtna. Kurslitteraturen räcker emellertid gott för att besvara frågorna.

## 5.6 Betygskriterier

För kursen tillämpas följande betygskriterier:

**Betygskriterier enligt den fyrgradiga betygsskalan**

*AB (Med beröm godkänd)*

- Har mycket god insikt om strukturen och principerna på de statsrättsliga områden som behandlas under kursen.
- Behärskar den statsrättsliga terminologin och metoden mycket väl.
- Identifierar och formulerar de flesta rättsliga problemen iförelagda uppgifter på ett mycket bra sätt. Ställningstaganden är väl motiverade med en stringent och rättsligt relevant argumentation.
- Kan på ett tydligt sätt belysa konstitutionella konsekvenser av olika åtgärder och handlingsalternativ.

*Ba (Icke utan beröm godkänd)*

- Har i huvudsak god insikt om strukturen och principerna på de statsrättsliga områden som behandlas under kursen.
- Behärskar den statsrättsliga terminologin och metoden väl.
- Identifierar och formulerar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett bra sätt. Ställningstaganden är i huvudsak väl motiverade med en rättsligt relevant argumentation.
- Kan på ett i huvudsak tydligt sätt belysa konstitutionella konsekvenser av olika åtgärder och handlingsalternativ.

*B (Godkänd)*

- Har godtagbar insikt om strukturen och principerna på de statsrättsliga områden som behandlas under kursen, även om en del brister och missförstånd finns.
- Behärskar den statsrättsliga terminologin och metoden på ett godtagbart sätt.

- Identifierar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett godtagbart sätt. Lösningarna på problemen är i huvudsak korrekta. Ställningstaganden är dock ofta mindre väl motiverade.
- Kan på ett godtagbart sätt belysa konstitutionella konsekvenser av olika åtgärder och handlingsalternativ.

*U (Underkänd)*

- Ett eller flera tillkortakommanden finns som innebär att studenten inte når upp till de krav som anges för betyget B.

**Betygskriterier enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan**

*A (Utmärkt)*

- Har utmärkt insikt om strukturen och principerna på de statsrättsliga områden som behandlas under kursen.
- Behärskar utmärkt väl den statsrättsliga terminologin och metoden.
- Identifierar och formulerar samtliga rättsliga problem i förelagda uppgifter på ett utmärkt sätt. Ställningstaganden är mycket väl motiverade med en stringent och rättsligt relevant argumentation.
- Kan på ett utmärkt tydligt sätt belysa konstitutionella konsekvenser av olika åtgärder och handlingsalternativ.

*B (Mycket bra)*

- Har mycket god insikt om strukturen och principerna på de statsrättsliga områden som behandlas under kursen.
- Behärskar den statsrättsliga terminologin och metoden mycket väl.
- Identifierar och formulerar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett mycket bra sätt. Ställningstaganden är väl motiverade med en stringent och rättsligt relevant argumentation.
- Kan på ett mycket tydligt sätt belysa konstitutionella konsekvenser av olika åtgärder och handlingsalternativ.

*C (Bra)*

- Har god insikt om strukturen och principerna på de statsrättsliga områden som behandlas under kursen.

- Behärskar den statsrättsliga terminologin och metoden väl.
- Identifierar och formulerar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett bra sätt. Ställningstaganden är i huvudsak väl motiverade med en rättsligt relevant argumentation.
- Kan på ett tydligt sätt belysa konstitutionella konsekvenser av olika åtgärder och handlingsalternativ.

*D (Tillfredsställande)*

- Har i huvudsak god insikt om strukturen och principerna på de statsrättsliga områden som behandlas under kursen.
- Behärskar den statsrättsliga terminologin och metoden i huvudsak väl.
- Identifierar och formulerar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter huvudsakligen på ett bra sätt. Ställningstaganden är i huvudsak väl motiverade med en rättsligt relevant argumentation.
- Kan på ett i huvudsak tydligt sätt belysa konstitutionella konsekvenser av olika åtgärder och handlingsalternativ.

*E (Tillräckligt)*

- Har godtagbar insikt om strukturen och principerna på de statsrättsliga områden som behandlas under kursen, även om en del brister och missförstånd finns.
- Behärskar den statsrättsliga terminologin och metoden på ett godtagbart sätt.
- Identifierar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett godtagbart sätt. Lösningarna på problemen är i huvudsak korrekta. Ställningstaganden är dock ofta mindre väl motiverade.
- Kan på ett godtagbart sätt belysa konstitutionella konsekvenser av olika åtgärder och handlingsalternativ.

*Fx (Otillräckligt)*

- Mindre brister föreligger innebärande att studenten inte uppnår samtliga de krav som anges för betyget E.

*F (Helt otillräckligt)*

- Större brister föreligger innebärande att studenten inte uppnår samtliga de krav som anges för betyget E.

### 5.7 Begäran om omprövning

Begäran om omprövning lämnas till kursadministratören, på särskild blankett som finns i blankettarkivet på hemsidan. Begäran ska vara noga motiverad och en kopia på tentamen och PM måste bifogas.

## 6. Funktionsnedsättning

### 6.1 Allmänt

Stockholms universitet erbjuder olika pedagogiska stödformer för personer med varaktiga funktionsnedsättningar. Stödet som erbjuds beror på den enskildes situation och är till för att underlätta studierna. Målet är att alla studenter ska ha en möjlighet att studera på lika villkor.

För att ta del av stödet som erbjuds måste du göra en ansökan. Detta gör du genom att logga in i systemet Nais via länk på Studentavdelningens hemsida och fylla i webbformuläret. För att fullfölja ansökan måste du bifoga ett intyg som bekräftar en varaktig funktionsnedsättning. Du hittar hemsidan via Stockholms universitet > Utbildning > Studera med funktionsnedsättning > Ansök om stöd och anpassningar.

När ansökan är mottagen kontaktas du av Studentavdelningen för att boka ett personligt möte. Du som har beviljats stöd ska sedan ta kontakt med din institutions kontaktperson och lämna in det intyg som Studentavdelningen utfärdat. Kontaktperson vid Juridiska institutionen är studierektor Viktoria Pettersson, tfn: 08-16 13 04 eller e-post: viktoria.pettersson@juridicum.su.se.

### 6.2 Examination vid funktionsnedsättning

Observera att du senast 3 veckor före varje examinationstillfälle måste meddela kursadministratören att examination med stöd ska genomföras så att eventuella extra åtgärder kan vidtas. Om anmälan inkommer senare kan institutionen inte garantera att examinationen kan genomföras som önskas. Observera också att tentamensanmälan ska göras på sedvanligt sätt som huvudregel senast 10 kalenderdagar före tentamen (undantag kan behöva göras vid röda dagar). Notera också att för stödåtgärder som löper över hel kurs (t.ex. anteckningshjälp) eller mer ingripande åtgärder (t.ex. dela upp tentamen) måste du i god tid men senast vid kursstart kontakta aktuell kursadministratör/amanuens och meddela att du önskar dessa stödåtgärder.

## 7. Studentinflytande och kursutveckling

Samtliga studenter uppmanas att fylla i en elektronisk blankett för kursvärdering i slutet av kursen. Kursvärderingen har stor betydelse för kvalitetssäkring av kursens innehåll och pedagogiska upplägg. Kursen förändras och utvecklas kontinuerligt och de synpunkter och idéer som framförs i kursvärderingen övervägs alltid noga.

## 8. Kontaktuppgifter

*Kursansvarig:*
*Hedvig Bernitz, hedvig.bernitz@juridicum.su.se*
*Jaan Paju. Jaan.paju@juridicum.su.se*

Kursadministratör:Josephina Bergvall
Telefon-och mottagningstider:tisdagar och torsdagar kl 13-15
Telefon:08-16 21 47
Rum:C760
E-post: ST@juridicum.su.se